

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Rescuer, level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Rescuer, level 4	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work Päästja töö eesmärk on teha päästetööd, kaitsta inimeste tervist, elu, vara ja keskkonda ning abistada neid operatiivselt ja professionaalselt õnnetuste korral. Päästja tõstab elanikkonna teadlikkust turvalise keskkonna loomiseks ja hoidmiseks. Päästja töötab meeskonna liikmena. Päästetööl täidab ta päästetöö juhi korraldusi, kuid vajaduse korral peab ta võtma vastu iseseisvalt otsuseid. Päästja allub operatiivteenistuskult päästameeskonna juhile. Lisaks päästja, tase 4-le on ka päästameeskonna juht, tase 5 ja päästejuht, tase 6 kutsed. Päästameeskonna juht koordineerib päästameeskonna tööd, võtab vastu otsuseid ja annab korraldusi meeskonnale ja teistele päästesündmusele kaasatud asutustele ja isikutele. Päästejuht korraldab keerukate ja ulatuslike päästesündmuse lahendamist.
A.2 Tasks A.2.1 Reageerimisvalmiduse tagamine 1. Valmisoleku tagamine. 2. Päästetöö varustuse ja tehnika kontrollimine. A.2.2 Päästetöö tegemine 1. Ohtude ja riskide hindamine. 2. Tulekustutustöö tegemine. 3. Tehnilise päästetöö tegemine. 4. Keemiapäästetöö tegemine. 5. Hargnemine. 6. Evakueerimine ja päästmine. 7. Ennetustöö tegemine.
Elective areas of work A.2.3 Alarmsõidu tegemine 1. Alarmsõidu tegemine vastava kategooria sõidukiga. 2. Ohtude ja riskide hindamine alarmsõidul. A.2.4 Pinnaltpääste 1. Kannatanu päästmine . 2. Erivahendite kasutamine. A.2.5 Tehnilist erivõimekust nõudva päästetöö tegemine 1. Päästetöö toetamine tehniliste vahenditega. 2. Tehniliste erivahendite kasutamine. A.2.6 Keemiapääste

1. Kannatanu päästmine.
2. Erivahendite kasutamine.

A.3 Work environment and specific nature of work

Päästja töö on korraldatud ööpäevaringsete valvavahetustega, sõltumata puhkepäevadest ja riigipühadest. Päästja töötab nii sise- kui ka välitingimustes, sõltumata ilmastikuoludest, sageli ekstreemsetes oludes (kõrge temperatuur, hingamiskõlbmatu keskkond, kitsad olud, töötamine kõrgustes ja sügavustes jm) ning teeb füüsilist pingutust nõudvat tööd. Päästetööl puutub ta kokku ohuteguritega (põlemisgaasid, elekter, ohtlikud ained, vesi jm), mis võivad mõjuda tema elule või tervisele. Päästjal peab olema valmisolek tegeleda tema enda psüühikat traumeerivate olukordadega. Ta peab vastama kehtestatud tervise- ja füüsilise ettevalmistuse nõuetele.

A.4 Tools

Päästja töövahendid on päästetöö elektrilised, sisepõlemismootoriga, pneumaatilised, hüdraulilised vahendid, nõõripäästevahendid, redelid, tulekustutustöödeks vajaminevaid töövahendeid, IKT-, esmaabivahendid jm. Päästja kasutab oma töös isikukaitsevahendeid.

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Tööks vajalikud isikuomadused on abivalmidus, julgus, usaldusväärsus, kohusetundlikkus, pinge- ja stressitaluvus.

A.6 Professional preparation

Tavaliselt on päästjal keskharidus, kutseoskused on omandatud kutseõppeasutuses.

A.7 Most common occupational titles

Päästja.

A.8 Regulations governing profession

Töö päästeteenistujana on reguleeritud päästeteenistuse seadusega.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1, B.2.2 ja B.2.7 (lähiv kompetents). Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada valitavaid kompetentse B.2.3 – B.2.6.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Reageerimisvalmiduse tagamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. täidab valmisoleku tagamiseks vajalikke dokumente vastavalt kehtivale korrale; järgib valmisoleku tagamiseks kehtestatud regulatsioone ja antud korraldusi;
2. kontrollib varustuse ja tehnika olemasolu ning korrasolekut vastavalt oma rollile operatiivvalmiduse tagamisel; täidab varustusega seotud dokumentatsiooni vastavalt kehtivale korrale.

B.2.2 Päästetöö tegemine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. hindab päästesündmusega seotud ohte ja riske vastavalt oma tööülesandele ja sündmuse liigile; informeerib asjakohaseid osapooli ohtudest ja riskidest;
2. suitsusukeldub ohutult vastavalt päästetöö suitsusukeldumise juhendile, tulekahju eripärale ja saadud korraldusele, kasutades selleks põhiauto standardvarustust; täidab korralduse põlemise likvideerimiseks,

ventileerimiseks ja konstruktsioonide avamiseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tuleohutuspaigaldisi sihipäraselt ning ohutult; hindab tulekustutuse tulemuslikkust ja edastab infot vastavalt juhendile;

3. teeb ohutult tehnilisi päästetöid inimkannatuse vähendamiseks, õnnetuse tagajärgede leevendamiseks ja abitusse seisundisse sattunud inimese või looma päästmiseks ning vara ja keskkonna kaitsmiseks vastavalt korraldusele ja juhenditele; kasutab sobivaid töövõtteid ja põhiauto standardvarustust sihipäraselt ja ohutult; kasutab isikukaitsevahendeid vastavalt korraldusele ja päästetöö iseloomule; hindab päästetöö tulemuslikkust ja edastab infot vastavalt juhendile;

4. tuvastab ohtliku aine tähistuse ja edastab info juhile; keemiasukeldub ohutult vastavalt juhendile, ohtliku aine eripärale ja saadud korraldusele, kasutades selleks sobivaid töövahendeid; täidab korralduse elu päästmiseks, ohtliku aine leviku piiramiseks, kasutades selleks põhiauto standardvarustust; abistab keemiapääste- ja saasteärastustöödel vastavalt juhendile ja saadud korraldusele; piirab vastavalt korraldusele naftareostuse leviku maismaal, kasutades selleks põhiauto standardvarustust; hindab keemiapääste tulemuslikkust ja edastab infot vastavalt juhendile;

5. hargneb ohutult vastavalt päästesündmuse liigile ja saadud korraldusele; valib hargnemiseks õiged töövahendid vastavalt korraldusele, päästesündmuse liigile ja iseloomule;

6. evakueerib nii inimesi kui ka loomi vastavalt korraldusele ja päästesündmuse liigile efektiivselt ning ohutult; teeb efektiivset elupäästet vastavalt korraldusele ja päästesündmuse liigile; kasutab endale ja päästetavale ohutuid töövõtteid;

7. teeb ennetustööd oma pädevuse piires vastavalt korraldusele; annab vahetule juhile ennetustöö sisu ja vahendite kohta tagasisidet.

OPTIONAL COMPETENCES

Selle kutse taotlemisel on lisaks võimalik täiendavalt tõendada valitavaid kompetentse B.2.3 – B.2.6.

B.2.3 Alarmsõidu tegemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. teeb ohutult alarmsõitu vastavalt häirekeskuselt saadud väljasõidukorraldusele, ohuhinnangule ja alarmsõitu reguleerivatele õigusaktidele vastava kategooria sõidukiga; täidab temale antud ülesandeid, arvestades sõiduki eriotstarvet, omapära ning sündmuse iseloomu; täidab valvevahetuse lõpuks elektroonilise sõidupäeviku; 2. hindab visuaalselt ja sõiduki omapärale tuginedes ning ilmastiku, tee- ja liiklusolusid arvestades erinevaid riske ning ohtusid sündmuskohale jõudmiseks vastavalt autojuhi ülesandele; valib vastavalt ohtude ja riskide hinnangule ning sündmuse omapärale sündmuskohale jõudmiseks sobiva sõidukiiruse ning teekonna.	
B.2.4 Pinnaltpääste	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. päästab ohutult kannatanu siseveekogudel vastavalt korraldusele ja juhendile; 2. kasutab sihipäraselt ja vastavalt korraldusele pinnaltpäästja varustust kaldast ujudes kuni 100m ja päästelauaga kuni 300m.	
B.2.5 Tehnilist erivõimekust nõudva päästetöö tegemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. toetab päästetööd erivõimekuse tehnilise vahendiga luure, kannatanu päästmise, õnnetuse tagajärje leevendamise või varustuse transportimise eesmärgil; 2. kasutab päästetööl ohutult ja efektiivselt erivõimekuse tehnilisi vahendeid (nt veesõiduk kuni 12 m, tõstuk- või redelauto, nõõripäästevahendid, maastikusõiduk, konteinerveok, droon).	
B.2.6 Keemiapääste	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. päästab vastavalt korraldusele ja juhendile kannatanu ohtliku ainega saastunud keskkonnast, kasutades keemiakaitseriietust; teeb saasteärastust vastavalt saadud korraldusele; 2. tuvastab määratud kohas ohtliku aine olemasolu etteantud keemiapääste standardvarustuse mõõteseadmega; keemiasukeldub ohutult keemiakaitseriietuses, kasutades ohtliku aine leviku piiramiseks keemiapääste standardvarustust; loob keemiapääste erivõimekuse saasteärastuse punkti ja töötab selles ohutult.	

RECURRING COMPETENCES

B.2.7 Päästja, tase 4 kutset läbiv kompetents	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. järgib oma töös tööohutuse reegleid ja põhimõtteid; kasutab töövahendeid sihipäraselt vastavalt tootja kasutusjuhendile; veendub pärast töövahendi kasutamist selle tehnilises korrasolekus ja vajaduse korral teostab kasutusjärgse hoolduse oma kompetentsuse piires; 2. järgib oma töös päästetöö valdkonda reguleerivaid õigusakte; 3. on motiveeritud õppima, huvitub iseenda ja eriala/valdkonna arengust; arendab ennast sihipäraselt; hoiab ennast treeningutega vormis; 4. kasutab tööks vajalikke info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid (riistvara ja tarkvara, raadiosidevahendid, navigatsiooniseadmed jm) vastavalt kehtestatud korrale ja kasutusjuhenditele; 5. tunneb ära eluohtliku seisundi ja valib sobiva elupäästva esmaabi andmise viisi; annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi, kasutades põhiauto standardvarustust; kasutab õigeid esmaabi ja transpordi võtteid, arvestades kannatanu seisundit ja sündmuse liiki ning kasutades põhiauto standardvarustust; taaselustab vastavalt normidele; 6. töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides ning kohandub meeskonnaga; arvestab teistega ja täidab oma rolli meeskonnas; 7. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt seadusega kehtestatud nõuetele; 8. järgib oma töös päästeteenistuja väärtusi ja eetikakoodeksit, teeb ennetustööd. Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	26-11042018-1.1/8k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Häli Allas, Päästeameti päästetöö osakond Indrek Ints, Päästeameti ennetustöö osakond Karin Kasetalu, Päästeameti personali ja asjaajamise osakond Aivar Kilp, Päästeameti päästetöö osakond Aivar Lepp, ROTAL (EPTAÜ), Ida päästkeskuse Rakvere korrapidamisgrupp Stella Polikarpus, Sisekaitseakadeemia päästekolledž Gert Teder, Päästeameti Põhja päästkeskuse Lilleküla päästekomando
3. Occupational qualification standard approved by:	Property and Personal Protection
4. No. of decision of Sectoral Council	10
5. Date of decision of Sectoral Council	11.04.2018
6. Occupational qualification standard valid until	30.11.2022
7. Occupational qualification standard version no.	8
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	5411 Firefighters
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	

English:	Rescuer, level 4
C.3 Annexes	